

14. August 2026

UKA2026/326

Matumuuna Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna saqqummiunneqarpoq:

Qasigiannguani, Qeqertarsuarmi, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfinnik sanaartornissamut aningaasalersuinissaq qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut sulineq aallartissagaat peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Inatsisartuni Siumup eqimattaa)

Tunngavilersuut

Ukiuni makkunani Kalaallit Nunaanni takornariaqarnerup iluani malunnaatilimmik ineriartorfiusoq nalaanneqarpoq. Nuummi Ilulissanilu nunat tamalaat akornanni mittarfiit nutaat pilersinneqarnerisigut ukiuni aggersuni nunatsinnut tikeraartut amerleriarujussuarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Ineriartorneq tamanna nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut nutaanik periarfissiivoq, peqatigisaanillu nuna tamakkerlugu angallannikkut attaveqaatit eqaannerusut ataqatigiinnerusullu pisariaqartinneqarnerannik annertunerulersitsilluni.

Kalaallit Nunaanni sumiiffiit arlallit takornariaqarnikkut annertuumik periarfissaqareerput, taakkununga ilaallutik Qasigiannguat, Qeqertarsuaq, Kangaatsiaq, Narsaq aamma Nanortalik. Sumiiffiit taakku pinngortitakkut kulturikkullu immikkut ittunik naleqartitaqarput, nunanit tamalaanit tikeraartunit soqutigineqartunik. Illoqarfinni arlalinni takornariaqarnikkut suliniutit ineriartortinneqareerput, tikikkuminassutsilli killegarnera sulii annertunerusumik ineriartortitsinissamut aporfiit pingaarnerit ilagaat.

Illoqarfinni taaneqartuni mittarfinnik mikinerusunik pilersitsinissamut pilersaarusionerit aningaasaqarnikkullu naatsorsuutit suliarineqareerput. Taamaalilluni suliaq immikkoortuanut tullermut, suliniutit aningaasalersorneqarnerisa qulakkeerneqarnissaannut, ingerlariaqqinnissamut pitsaasumik tunngavissaqareerpoq.

Pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu Kalaallit Nunaat nunami nunalerutitigut najugaqariaatsikkullu immikkut ittunik atugassaqaartumi attaveqarnermut aalajangiinerni aningaasaliinerup imminut akilersinnaassusia kisimi aalajangiisuutinneqartariaqanngimmat. Attaveqarnermut aningaasaliinerit inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut pingaaruteqarnerat aamma tunngavigalugu nalilersorneqartariaqarput, tassunga ilanngullugit nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut, suliffinnik nutaanik pilersitsinissamut inuussutissarsiornikkullu periarfissanik nukittorsaaniissamut sunniuteqarsinnaanerit ilanngunneqartariaqarluni.

Qasigiannguani, Qeqertarsuarmi, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfinnik pilersitsineq takornariaqarnerup nunatta immikkoortuinut amerlanerusunut siammarneqarnissaanut iluaqutaasinnaavoq, taamaalillunilu oqimaaqatigiinnerusumik ineriartortitsinissamut tunngavissiiinnaalluni. Peqatigisaanik illoqarfinnut taakkununga tikikkuminassutsip pitsanngorneratigut inuussutissarsiornikkut ineriartortitsinissamut, angallassinnaassutsimut Kalaallit Nunaannilu ataqatigiinnermut periarfissat nukittorsarneqassapput.

Taamaattumik Kalaallit Nunaata attaveqarnikkut eqaannerusumik siunissamilu pisariaqartitanut naleqqussakkamik, takornariaqarnerup annertusiartorneranut tapersersuisinnaasumik aammalu piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaqarnikkut siuariartornermut iluaqutaasinnaasumik salliutitsinissaa Inatsisartunit isummerfigineqartariaqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut Qasigiannguani, Qeqertarsuarmi, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfinnik sanaartornissamut aningaasalersuinissaq qulakkeerniarlugu suliaqarnermik aallartitsissasut.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Siunnersuutip aallaqqaammut kingunerissavaa Naalakkersuisut Qasigiannguani, Qeqertarsuarmi, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfinnik sanaartornissamut aningaasalersuinissamut periarfissanik qulaajaanermik aningaasalersuinissamillu qulakkeerinninnermik aallartitsissasut. Suliaq tamanna qitiusumik allaffeqarfiup sinaakkutaasa pioreersut iluanni ingerlanneqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq, taamaattoorli allaffissornikkut isumalluutitik atuinnermik kinguneqassaaq, ilaatigut suliniutinut atortussat pioreersut sanaartornermullu aningaasartuutissatut naatsorsuutit nutarterneqarnerannut, aningaasalersueriaatsit assigiinngitsut nalilersorneqarnerannut kiisalu pisortat attuumassuteqartut avataaneersullu aningaasalersuisinnaasut oqaloqatigineqarnerannut.

Allaffissornikkut suliaq missiliuussinermi atorfilittap ukiup affaani sulineratut naapertuuttussatut nalilerneqarpoq, tassa suliaq annertussusia apeqqutaatillugu **250.000-500.000 kr.** missaanni. Tamatuma saniatigut aningaasalersueriaatsit aalajangersimasut suliarineqarnerannut atatillugu pisariaqartutut nalilerneqarpat, avataaneersunit aningaasaqarnikkut, teknikkikkut imaluunniit inatsisilerinikkut siunnersorteqarnermut aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq.

Inatsisartut kingorna mittarfiliortiternissamik suliniutit piviusunngortinneqarnissaat aalajangiissutigissappassuk, tamanna annertuumik sanaartornermut aningaasartuuteqarnermik kinguneqassaaq. Siusinnerusuklut naatsorsuinerni 2019-imi akit tunngavigalugit sanaartornermut aningaasaliissutissat Qeqertarsuarmi missiliorlugit **92 mio. kr.**, Qasigiannguani **110 mio. kr.**, Kangaatsiami **107 mio. kr.**, Narsami **88 mio. kr.** Nanortalimmilu **87 mio. kr.**-iusussatut naatsorsorneqarsimapput. Suliniutit taakku 2019-imi akit tunngavigalugit katillugit missiliorlugit **484 mio. kr.**-inik naleqarput.¹

Namminersortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

¹ Nunap immikkoortuini mittarfinnut aningaasaliissutaasinnaasut pillugit nassuiaat.

Siunnersuut namminerisamik inuussutissarsiortunut, pingaartumik takornariaqarnermut, kiffartuussinermut, angallassinermut misigisassarsiortunullu sammisumik inuussutissarsiornermut, pitsaannerusunik atugassaqtitsilissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Illoqarfinnut pineqartunut tikikkuminassutsip pitsanngorneratigut unnuisarnissamut periarfissanut, takornarialerinerimut suliniutinut, neriniartarfinnut najukkanilu inuussutissarsiutinut allanut aningaasaliinerit annertunerulersinnaapput.

Najukkani suliffeqarfinnut angallannikkut attaveqarnerup pitsaanerulernera aamma assartuinikkut unammilligassanik annikillisisinnaavoq, sulisussanik suleqatissanillu kajungilersitsinissamut periarfissanik pitsanngorsaasinnaalluni.

Siunnersuut namminermini namminersorlutik inuussutissarsiortunut allaffissornikkut artukkiissanngilaq, paarlattuanilli inuussutissarsiornikkut nutaanik periarfissiissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Illoqarfinni pineqartuni innuttaasunut mittarfinnik pilersitsineq angallannikkut periarfissat pitsaanerulernerannik aammalu nunatta sinneranut nunanullu allanut tikikkuminassutsip ajornannginnerulerneranik kinguneqarsinnaavoq. Tamanna ilinniagaqarnissamut, suliffeqarnissamut, peqqinnissaq pillugu angalanissamut ilaquttanullu tikeraarnissamut periarfissanik nukittorsaasinnaavoq.

Peqatigisaanik takornariaqarnerup annertusiartornera suliffinnik nutaanik pilersitsisinnaavoq najukkanilu isertitaqarnissamut periarfissanik nukittorsaasinnaalluni. Siunnersuut innuttaasunut toqqaannartumik allaffissornikkut artukkiissasoq naatsorsuutigineqanngilaq.